

*Mogelijk scenario voor een
personeelsvergadering:
Talenbeleid, wat is dat?*

VLAAMS LASALLIAANS PERSPECTIEF

Doelen van de PV

Antwoorden geven op onderstaande vragen:

1. Wat is een talenbeleid?
2. Wat zijn de 7 pijlers van een talenbeleid?
3. Hoe kunnen we het aanpakken wanneer we een talenbeleid willen voeren op onze school ?

1. Wat is een talenbeleid?

1.2. Doelen van een talenbeleid

1. Ontwikkelen van een gemeenschappelijke visie met alle betrokkenen.
2. Optimaliseren van de onderwijsleersituatie.
3. Betere integratie van school en buurt (brede school).

1. Wat is een talenbeleid

1.3 Hoe omgaan met taal?

1. taal als leergebied op zich;
=> taalvakken : Nederlands, Frans, taalinitiatie,...
2. taal binnen de verschillende vakken;
=> schooltaal en instructietaal
3. taal als communicatiemiddel bij schoolgerelateerde activiteiten;
=> taalgebruik

1. Wat is een talenbeleid

1.4 Een oefening

1. Individueel en in stilte noteer je op post-its zo veel mogelijk zaken (zo breed mogelijk) die volgens jou te maken hebben met talenbeleid.

2. Met het groepje rond de tafel:

- bespreek je welke activiteiten jullie noteerden;
- probeer je wat structuur te brengen in de activiteiten door ze te clusteren;
- probeer je de clusters een naam te geven en noteer die op de papierstroken.

1. Wat is een talenbeleid?

1.1 Definitie van talenbeleid

‘Talenbeleid is de structurele en strategische poging van een schoolteam om de onderwijspraktijk aan te passen aan de taalleerbehoeften van de leerlingen met het oog op het bevorderen van hun algehele ontwikkeling en het verbeteren van hun onderwijsresultaten.’

(Van den Branden, 2004, p. 51)

De structurele en strategische poging om de dagelijkse praktijk in een school aan te passen aan de behoeften van de leerlingen bij het leren gebruiken van taal.

(Nederlands Krachtlijnen VVKBaO)

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Pijler 1 : School- en buurtkenmerken

Wat?

Zicht krijgen op de kenmerken van de schoolbevolking en de inbedding van de school in haar omgeving.

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Mogelijke vragen bij pijler 1:

Wie zijn onze kinderen? Waar komen ze vandaan?

Kennen wij onze schoolbevolking? Taalachtergrond – kansarmoede ....?

Heeft onze school een goede band met de omgeving?

Hebben wij zicht op de kenmerken van de buurtomgeving?

Welke voorzieningen zijn er voor de kinderen? (jeugdbeweging – buurtwerking – bib – cultureel centrum - speelterreinen ...)

Zijn er Nederlandstalige initiatieven of projecten? Wie neemt er aan deel?

Kunnen we een samenwerking opstarten? Met wie? Hoe?

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Hoe kan je deze pijler als school (eventueel) aanpakken?

1. De gegevens worden door secretariaat, taalteam, werkgroep taal, directeur,...verzameld en in kaart gebracht.

2. Voorleggen aan het hele team

3. Eventueel bijsturen, aanvullen,...

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Pijler 2: Pedagogisch project

Wat?

De onderwijsvisie, de opdracht en de eigenheid van de school duidelijk maken.

Mogelijke accenten?

Nederlandstalige buurt en schoolpopulatie: open venster naar Europa via talensensibilisering, talenpaspoort, taalportfolio.

Anderstalige buurt en schoolpopulatie: extra investeren in Nederlandse taalontwikkeling, veiligheid via talensensibilisering.

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Mogelijke vragen bij pijler 2:

Wie zijn we? Waar staan we voor? Waar komen we vandaan? Waar willen we naar toe?

Bv. : Het logo en de naam van je school? Sprekend? Verduidelijkt het waarvoor je staat?

Hoe breed ziet de school haar specifieke opdracht?

Hoe gaat het schoolteam om met het lesgeven en het leren in een taalheterogene context?

Wat doet de school rond omgaan met diversiteit, omgaan met anderstaligen?

Geven wij brieven mee in andere talen?

Zorgen wij voor een tolk?

Hebben wij aandacht voor de verschillende culturen – verschillende talen?

Werken wij eerder in heterogene groepen of eerder homogeen? Waarom?

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Hoe kan je pijler 2 als school (eventueel) aanpakken?

1. Het kernteam werkt dit uit.
2. Voorleggen aan het team op een pv.
Klopt dit nog?
Blijft wat hier geschreven staat nog recht?
Moeten er nog aanvullingen komen?
Moeten er veranderingen in aangebracht worden?
- 3 Eventuele aanpassingen doen,...

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Pijler 3: Inschrijvings- en onthaalbeleid

Systematiseren van de procedure van inschrijving en onthaal

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Mogelijke vragen bij pijler 3:

Hoe inschrijven?

Hoe onthalen?

Duidelijke afspraken maken ivm:

Welke taal spreken we ?

Wat wordt er bezichtigd?

Welke documenten worden ingevuld?

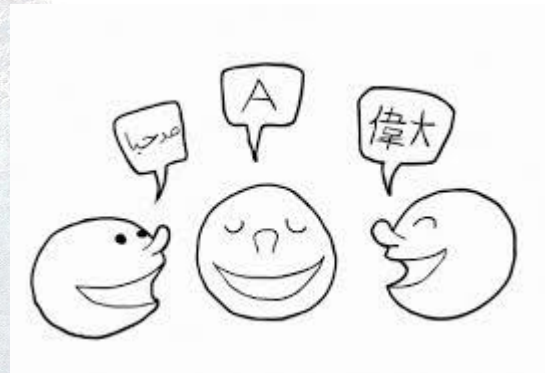
Welke brochure(s) worden er aan de ouders meegegeven? In welke taal?

Vertalen we indien nodig?

Wat wordt er van de ouders verwacht? Schriftelijke neerslag?

Waar kan de ouder Nederlandse lessen volgen?

Welke Nederlandstalige initiatieven zijn er in de buurt? Aanraders?

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Hoe kan je pijler 3 als school aanpakken?

Het kernteam lijst alle initiatieven/ afspraken op.

De lijst wordt voorgesteld aan en besproken met het hele team.

Moeten er nog aanpassingen of aanvullingen gebeuren?
Die gebeuren door het kernteam

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Pijler 4: Taal in de klas

Afstemmen van het onderwijs op de taal- en leerbehoeften van de leerlingen.

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Mogelijke vragen bij pijler 4:

Hoe differentieer ik in mijn klas?

Welke differentiatiesoort lijkt het meest aangewezen? Wanneer? Waar? Waarom?

Zorg ik voor interactieve werkvormen?

Hoe kunnen kinderen van elkaar leren?

Hoe verhoog ik de spreekkansen? Leeskansen? ...

Hoe zorg ik voor meer interactie tussen leerlingen, maar ook tussen leerkracht en leerling

Hoe kan ik , eventueel samen met zorg, SES-leerkracht ... zoveel mogelijk kinderen (alle) optimale kansen bieden?

Pas ik de taalvaardigheidsprincipes toe?

Is er nood aan het uitbouwen van verticale samenhang : taalleerlijnen?

Schoolafspraken : nadenken over het taalgebruik ... (eetzaal of refter, meetlat of liniaal...)

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Hoe kan je pijler 4 als school aanpakken?

Bevraging van het team?

Wordt voorbereid en verwerkt door het kernteam (directeur, zorg en PB)!

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Pijler 5: Taal rondom de klas

Afspraken rond taalgebruik buiten de klas

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Mogelijke vragen bij pijler 5:

Afspraken rond taalgebruik met alle actoren?

Taal op de speelplaats?

Taal bij schriftelijke communicatie naar ouders, naar buurt....?

Visuele ondersteuning met pictogrammen?

Communicatie met ouders? In welke taal voeren we de gesprekken?
Uitzonderingen?

Welke taal tolereren wij bij het zwemmen en turnen, bij een uitstap, ... ?

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Hoe kan je pijler 5 als school aanpakken?

Bespreking met team

Wat kan/mag van het schoolbestuur?

Schoolbestuur

Het kernteam neemt deze afspraken op in het taalbeleidsplan.

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Pijler 6: Extra maatregelen

Specifieke acties en initiatieven die de (Nederlandse) taalverwerving ten goede komen.

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Mogelijke vragen bij pijler 6:

Communicatie met buurtinitiatieven? Taalgebruik? Taalafspraken?

Welke externe instanties ondersteunen onze school ?

Wat ondersteunen ze ?

Kunnen ze samenwerken en hoe ? Wie coördineert die samenwerking?

Aanwending extra lestijden?

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

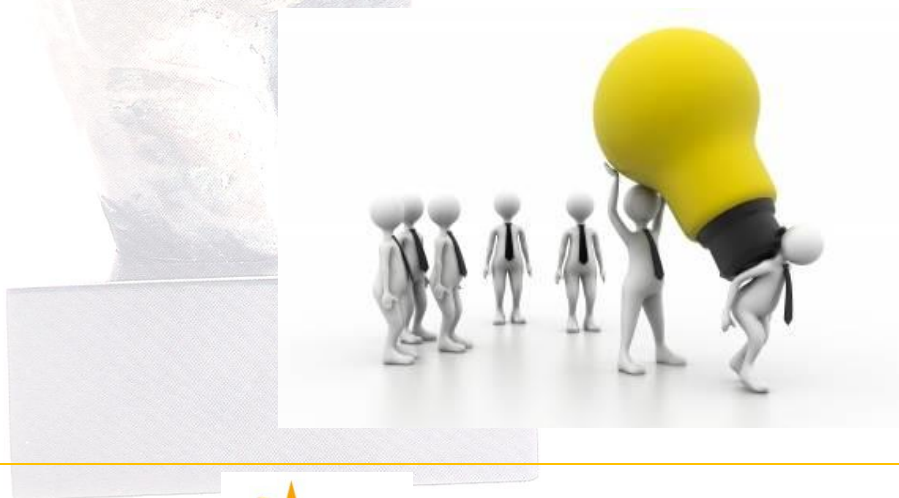
Hoe kan je pijler 6 als school aanpakken?

Het kernteam lijst alle initiatieven met hun doelen op.

De lijst wordt voorgesteld aan het team (op een pv)

Het team geeft eventuele opmerkingen en adviezen

Het kernteam stuurt bij, past aan.

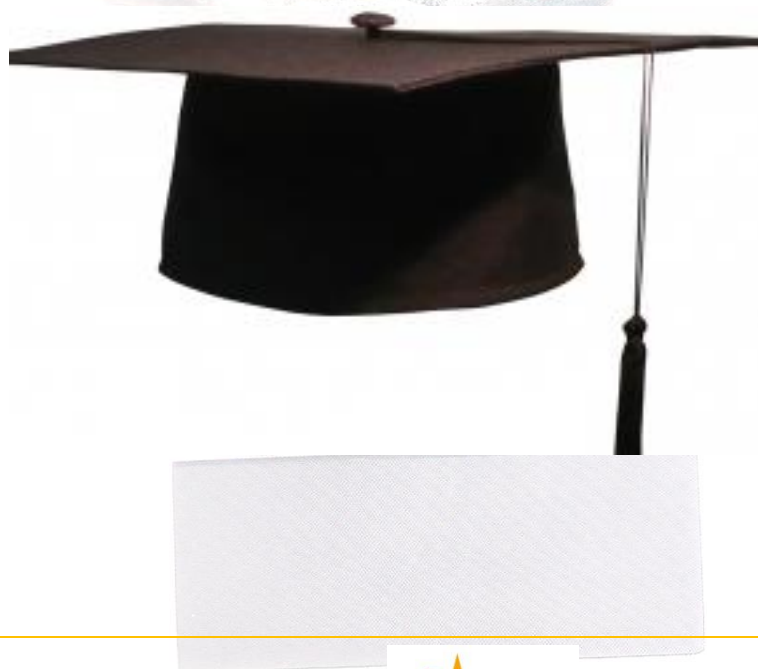

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Pijler 7: Professionaliseren

Initiatieven op niveau van ouderbetrokkenheid, samenwerking met externe organisaties, nascholing, aanwerven nieuwe leerkrachten, uitstraling van de school...

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Mogelijke vragen bij pijler 7:

Hoe kunnen we de ouders zo goed mogelijk betrekken?

Hoe kunnen we drempelverlagend werken?

Welke nascholingen worden gevolgd? Wie? Waarom? Opvolging? Uitwerking op de klasvloer? Reflectie? Bijsturing? ...

Kan een school bepaalde beroepscompetenties verwachten van nieuwe leerkrachten?

Kan een school polsen naar ervaring binnen TVO?

Op welke manier maakt de school haar imago kenbaar?

Heeft de school een klinkende naam? Logo? Weerspiegelt die naam of dat logo in het beleid van de school...?

2. De 7 pijlers van een talenbeleid

Hoe kan je pijler 7 als school aanpakken?

Het taalteam onderzoekt de mogelijkheden.

Wat kan/mag van het schoolbestuur?

Schoolbestuur

Voorstellen aan het team + eventueel bijsturen.

3. Hoe aan de slag? Een mogelijk scenario.

Je stelt als school een kernteam, taalteam samen.
Het kernteam verdiept zich in talenbeleid.

Het kernteam organiseert een pv waarbij het hele team geïnformeerd wordt over talenbeleid.

Pijler per pijler wordt uitgewerkt door het kernteam om de beginsituatie te bepalen.

Iedere pijler wordt voorgesteld en besproken met het hele team op een pv. Dit kan integraal of in stukjes.

Sterktes en zwaktes van talenbeleid op zich of van 1 bepaalde pijler in kaart brengen door:

- visie op taal onder de loep te nemen
- Info uit IDP, SDL, resultaten lezen,...te verzamelen in verband met talenbeleid
- Swot-analyse van één of meer pijlers

...

Nood of prioriteiten bepalen, => acties bepalen en plannen => actieplan opstellen

Actieplan opstellen op korte en lange termijn.

3. Hoe aan de slag? Een mogelijk scenario.

Nog vragen, nood aan meer informatie of begeleiding?

Contacteer de PB BaO van het VLP

miranda.tobin@vlp-scholennetwerk.be

GOODLUCK
SUCCES
HEEL VEEL
SUGGES
JE KAN HET
SUC6 SUCCES